

తైత్తిరీయ బ్రాహ్మణే తృతీయాష్టకే సప్తమ ప్రపాఠకః

॥అచ్చిద్రమ్॥

హరిః ఓమ్॥ స॒ర్వాన్ వా ఏ॒షోఽగ్నౌ కా॒మాన్ ప్ర॑వేశయతి॥ యోఽగ్ని॑న॒న్వాధా॑య
వ్ర॒తము॑పైతి॒ స య॑దనిష్ఠ్వా ప్ర॒యాయాత్॑ అకామప్రీతా ఏనం కామా నాను ప్ర॒యాయుః॑
అతే॒జా అవీ॑ర్యః స్యాత్॑ స జు॒హుయాత్॑ తుభ్యం తా అ॒ఙ్గిర॑స్తమ॒ విశ్వాః సు॒క్ష్మిత॑యః
పృథ॑క్ అగ్నే కా॒మాయ॑ యేమిర ఇతి॒ కామా॑నేవాస్మిన్ దధాతి॥౧॥ కామప్రీతా ఏనం కామా
అను॒ప్రయా॑న్తి॒ తేజ॑స్వీ వీ॒ర్యావాన్ భ॑వతి॥ సంతతి॒ర్వా ఏషా॑ య॒జ్ఞస్య॑ యోఽగ్ని॑న॒న్వాధా॑య
వ్ర॒తము॑పైతి॒ స య॑దుద్వాయతి॒ విచ్ఛి॑త్తిరే॒వాస్య సా॑॥ తం ప్రా॒శ్నము॑ద్ధృత్య
మన॑సోపతిష్ఠేత॒ మనో॑ వై ప్ర॒జాప॑తిః॒ ప్రాజా॑పత్యో య॒జ్ఞః॥౨॥ మన॑సైవ య॒జ్ఞగ్ం సంత॑నోతి
భూరి॑త్యాహ॒ భూతో॑ వై ప్ర॒జాప॑తిః॒ భూతి॑మేవోపైతి॥ వి వా ఏష ఇన్ద్రి॒యేణ॑ వీ॒ర్యేణ॑ర్ధ్యతే
యస్యా॑హితాగ్ని॒రగ్ని॑రపక్షాయతి॒ యావ॑చ్ఛమ్యయా ప్రవిధ్యేత్॑ యది తావదపక్షాయేత్
తగ్ం సంభ॑రేత్ ఇదం త ఏకం పర ఉత ఏకమ్॥౩॥ తృతీ॑యేన జ్యోతిషా సంవిశస్వ
సంవేశ॑నస్తనుపై చారురేధి॒ ప్రియే దే॒వానాం పర॑మే జనిత్ర ఇతి॒ బ్రహ్మ॑ణైవైనగ్ం సంభ॑రతి
సైవ తతః ప్రా॒యశ్చి॑త్తిః॥ యది పరస్తరామపక్షాయేత్ అను ప్ర॒యాయా॑వస్యేత్ సో ఏవ
తతః ప్రా॒యశ్చి॑త్తిః॥ ఓష॑ధీర్వా ఏతస్య పశూన్ పయః ప్రవిశతి॒ యస్య హ॑విషే వథ్నా
అపా॑కృతా ధయన్తి॥౪॥ తాన్ యద్దు॒హ్యేత్ యా॒తయా॑మ్నా హవిషా యజేత॒ యన్న
దు॒హ్యేత్ య॒జ్ఞప॑రురన్తరియాత్ వాయ॒వ్యాం య॒వాగూం ని॑ర్వపేత్ వాయుర్వై పయసః
ప్రదా॑పయి॒తా స ఏ॒వాస్మై ప॑యః ప్రదాపయతి॒ పయో వా ఓష॑ధయః॒ పయః పయః॑
పయ॑సైవాస్మై పయోఽవరున్ధే॥౫॥ అథోత్త॑రస్మై హవిషే వథ్నానపాకుర్యాత్ సైవ తతః
ప్రా॒యశ్చి॑త్తిః॥ అన్య॑తరాన్ వా ఏష దే॒వాన్ భా॑గధేయేన వ్యర్థయతి॒ యే య॑జమానస్య

సాయం గృహమాగచ్ఛన్తి | యస్య సాయం దుగ్ధం హవిరార్తిమార్ఘతి | ఇన్త్రాయ
 వ్రీహీన్నిరువ్యోపవసేత్ | పయో వా ఓషధయః | పయ ఏవారభ్య గృహీత్వోపవసతి |
 యత్రాతః స్యాత్ | తచ్ఛృతం కుర్యాత్ | [౬] అథేతర ఐన్త్రః పురోడాశః స్యాత్ | ఇన్త్రాయే
 ఏవాస్మై సమీచీ దధాతి | పయో వా ఓషధయః | పయః పయః | పయస్వైవాస్మై
 పయోఽవరున్ధే | అథోత్తరస్మై హవిషే వధ్సానపాకుర్యాత్ | సైవ తతః ప్రాయశ్చిత్తిః ||
 ఉభయాన్ వా ఏష దేవాన్ భాగధేయేన వ్యర్థయతి | యే యజమానస్య సాయం చ
 ప్రాతశ్చ గృహమాగచ్ఛన్తి | యస్యోభయగ్ం హవిరార్తిమార్ఘతి | [౭] ఐన్త్రం
 పశ్చశరావమోదనం నిర్వపేత్ | అగ్నిం దేవతానాం ప్రథమం యజేత్ | అగ్నిముఖా ఏవ
 దేవతాః ప్రీణాతి | అగ్నిం వా అన్వన్యా దేవతాః | ఇన్త్రమన్వన్యాః | తా ఏవోభయీః ప్రీణాతి |
 పయో వా ఓషధయః | పయః పయః | పయస్వైవాస్మై పయోఽవరున్ధే | అథోత్తరస్మై హవిషే
 వధ్సానపాకుర్యాత్ | [౮] సైవ తతః ప్రాయశ్చిత్తిః || అర్థో వా ఏతస్య యజ్ఞస్య మీయతే | యస్య
 వ్రత్యేఽహన్ పత్యనాలమ్బుకా భవతి | తామపరుధ్య యజేత | సర్వేణైవ యజ్ఞేన యజతే |
 తామిష్ట్యోపహ్వయేత | అమూహమస్మి | సా త్వమ్ | ద్యౌరహమ్ | పృథివీ త్వమ్ |
 సామాహమ్ | ఋక్త్వమ్ | తాపేహి సంభవావ | సహ రేతో దధావహై | పుగ్ంసే పుత్రాయ
 వేత్తవై | రాయస్పోషాయ సుప్రజాస్త్వాయ సువీర్యాయేతి | అర్థ ఏవైనాముపహ్వయతే | సైవ
 తతః ప్రాయశ్చిత్తిః || [౯]

దధాతి యజ్ఞ ఉత ఏకం ధయన్తి రున్ధే కుర్యాదార్ఘ్యపాకుర్యాత్ప్రథివీ త్వమష్టా చ || 1 ||

సర్వాన్ వి వై యది పరస్తరామోషధీరన్యతరానుభయానర్థో వై ||

యద్విషణ్ణేన జుహుయాత్ | అప్రజా అపశుర్యజమానః స్యాత్ | యదనాయతనే నినయేత్ |
 అనాయతనః స్యాత్ | ప్రాజాపత్యయర్చా వల్మీకవపాయామవనయేత్ | ప్రాజాపత్యో వై
 వల్మీకః | యజ్ఞః ప్రజాపతిః | ప్రజాపతాపేవ యజ్ఞం ప్రతిష్ఠాపయతి | భూరిత్యాహ | భూతో వై

ప్ర॒జాప॑తిః॥[౧౦] భూ॑తిమే॒వోపై॑తి తత్కృ॒త్వా అ॒న్యం దు॒గ్ధ్వా పు॑నర్ హో॒తవ్యమ్॑॥ సైవ తతః
 ప్రా॒యశ్చి॑త్తిః॥ య॒త్కీ॒టావప॑న్నేన జు॒హుయాత్॑ అప్ర॒జా అప॑శు॒ర్యజ॑మానః స్యాత్
 యద॑నాయతనే ని॒నయే॑త్ అనాయతనః స్యాత్ మ॒ధ్యమే॑న ప॒ర్ణేన
 ద్యా॒వాపు॑థి॒వ్యయా॒ర్చాఽన్తః పరి॑థి ని॒నయే॑త్ ద్యా॒వాపు॑థి॒వ్యోరే॒వైన॑త్ప్రతిష్ఠాపయతి [౧౧]
 తత్కృ॒త్వా అ॒న్యం దు॒గ్ధ్వా పు॑నర్ హో॒తవ్యమ్॑॥ సైవ తతః ప్రా॒యశ్చి॑త్తిః॥ యద॑వవృష్టేన
 జు॒హుయాత్॑ అప॒రూప॑మస్యాత్కృ॒జ్జాయే॑త కిలా॒సో వా స్యా॑దర్శ॒శసో॑ వా యత్ప్రత్యే॒యాత్
 య॒జ్ఞం వి॑చ్ఛి॒న్ద్యాత్ స జు॒హుయాత్ మిత్రో॑ జనాన్కల్పయతి ప్ర॒జానన్మ్॑[౧౨] మిత్రో దాధార
 పు॒థివీ॑ముత ద్యామ్ మిత్రః కృ॒ష్టిరని॑మిషాఽభిచష్టి స॒త్యాయ॑ హ॒వ్యం ఘృ॑తవజ్జుహోతేతి
 మిత్రే॒ణైవైన॑త్కల్పయతి తత్కృ॒త్వా అ॒న్యం దు॒గ్ధ్వా పు॑నర్ హో॒తవ్యమ్॑॥ సైవ తతః
 ప్రా॒యశ్చి॑త్తిః॥ యత్పూ॒ర్వస్యా॑మాహుత్యాగ్ం హు॒తాయా॑ముత్తరాఽఽహుతిః స్క॒న్ధేత్
 ద్వి॒పాద్భిః ప॑శుభి॒ర్యజ॑మానో వ్యు॒ద్ధ్యేత॑ యదుత్త॒రయా॑ఽభిజు॒హుయాత్॑[౧౩] చతుష్పాద్భిః
 ప॑శుభి॒ర్యజ॑మానో వ్యు॒ద్ధ్యేత॑ యత్త॒ వేత్త॑ వనస్పతే దే॒వానాం గు॑హ్యో నామాని తత్త
 హ॒వ్యాని గా॑మయేతి వానస్పత్యయా॒ర్చా స॒మిధ॑మాధాయ తూ॒ష్ణిమే॒వ పు॑నర్జుహుయాత్
 వనస్పతి॒నైవ య॒జ్ఞస్యా॒ర్తాం చా॒నార్తాం చా॒హుతీ॑ విదాధార తత్కృ॒త్వా అ॒న్యం దు॒గ్ధ్వా
 పు॑నర్ హో॒తవ్యమ్॑॥ సైవ తతః ప్రా॒యశ్చి॑త్తిః॥ యత్పూ॒రా ప్ర॒యాజే॒భ్యః ప్రా॒జఙ్గ॑రః స్క॒న్ధేత్
 అధ్వ॒ర్యవే॑ చ య॒జమా॑నాయ చాకగ్గ్ స్యాత్[౧౪] యద్దక్షి॒ణా బ్ర॒హ్మణే॑ చ య॒జమా॑నాయ
 చాకగ్గ్ స్యాత్ యత్ప్రత్యక్ హోత్రే చ పత్నియై చ య॒జమా॑నాయ చాకగ్గ్ స్యాత్
 యదుదజ్జే అగ్నిధే చ పశుభ్యశ్చ య॒జమా॑నాయ చాకగ్గ్ స్యాత్ యదభి జు॒హుయాత్
 రుద్రో॑ఽస్య పశూన్ ఘాతుకః స్యాత్ యన్నాభి॒జు॒హుయాత్ అశా॑న్తః ప్రప్రాయేత [౧౫]
 స్పృ॒వస్య॑ బుద్ధేనాభి నిదధ్యాత్ మా తమో మా య॒జ్ఞస్త॒మన్మా య॒జమా॑నస్తమత్ నమస్తే
 అస్త్వాయతే నమో రుద్ర పరాయతే నమో యత్త నిషీదసి అముం మా హిగ్ంసీరముం
 మా హిగ్ంసీరితి యేన స్క॒న్ధేత్॥ తం ప్ర॒హరే॑త్ సహస్రశృ॒ణో వృ॒షభో॑ జాతవేదాః

స్తోమపుష్పో ఘృతవాన్ఘ్నప్రతీకః॥ మా నో హసీన్మేత్థితో నేత్వా జహామ గోపోషం నో
వీరపోషం చ యచ్ఛేతి బ్రహ్మణైవైనం ప్రహరతి నైవ తతః ప్రాయశ్చిత్తిః॥[౧౬]

వై ప్రజాపతిః స్థాపయతి ప్రజానన్నభి జుహుయాధ్స్యాద్ధ్యయేత జహామ త్రీణి చ॥2॥

యద్భిష్షణ్ణేన ప్రాజాపత్యయా యత్కీటా మధ్యమేన యదవవృష్టేన యత్పూర్వస్యాం యత్పూరా ప్రయాజేభ్యః ప్రాజఙ్గారో
యద్దక్షిణా యత్ప్రత్యగ్గదుదజ్జే॥

వి వా ఏష ఇన్ద్రియేణ వీర్యేణర్థ్యతే॥ యస్యాహితాగ్నీరగ్నిర్మథ్యమానో న జాయతే॥
యత్రాన్యం పశ్యేత్ తత ఆహృత్య హోతవ్యమ్॥ అగ్నావేవాస్యాగ్నిహోత్రగ్ం హుతం భవతి॥
యద్యన్యం న విస్తేత్ అజాయాగ్ం హోతవ్యమ్॥ ఆగ్నియా వా ఏషా యదజా॥
అగ్నావేవాస్యాగ్నిహోత్రగ్ం హుతం భవతి[౧౭] అజస్య తు నాశ్చీయాత్ యదజస్యాశ్చీయాత్॥
యామేవాగ్నావాహుతిం జుహుయాత్ తామధ్యాత్ తస్మాదజస్య నాశ్యమ్॥ యద్యజాం న
విస్తేత్ బ్రాహ్మణస్య దక్షిణే హస్తే హోతవ్యమ్॥ ఏష వా అగ్నిర్వైశ్వానరః॥ యద్బ్రాహ్మణః॥
అగ్నావేవాస్యాగ్నిహోత్రగ్ం హుతం భవతి [౧౮] బ్రాహ్మణం తు వసత్త్యై నాపరున్ధ్యాత్॥
యద్బ్రాహ్మణం వసత్త్యా అపరున్ధ్యాత్ యస్మిన్నేవాగ్నావాహుతిం జుహుయాత్ తం
భాగధేయేన వ్యర్థయేత్ తస్మాద్బ్రాహ్మణో వసత్త్యై నాపరున్ధ్యః॥ యది బ్రాహ్మణం న
విస్తేత్ దర్భస్తమ్బే హోతవ్యమ్॥ అగ్నివాన్ వై దర్భస్తమ్బుః॥ అగ్నావేవాస్యాగ్నిహోత్రగ్ం
హుతం భవతి దర్భాగ్ంస్తు నాధ్యాసీత[౧౯] యద్దర్భానధ్యాసీత యామేవాగ్నావాహుతిం
జుహుయాత్ తామధ్యాసీత తస్మాద్దర్భా నాధ్యాసీతవ్యాః॥ యది దర్భాన్న విస్తేత్ అపున
హోతవ్యమ్॥ ఆపో వై సర్వా దేవతాః॥ దేవతాస్వేవాస్యాగ్నిహోత్రగ్ం హుతం భవతి ఆపస్తు
న పరిచక్షీత యదాపః పరిచక్షీత[౨౦] యామేవాప్స్వాహుతిం జుహుయాత్ తాం
పరిచక్షీత తస్మాదాపో న పరిచక్ష్యాః॥ మేధ్యా చ వా ఏతస్యామేధ్యా చ తనువౌ
సగ్ంస్పృజ్యేతే॥ యస్యాహితాగ్నీరవైరగ్నిభిరగ్నయః సగ్ంస్పృజ్యన్తే॥ అగ్నయే వివిచయే

పురోడాశమష్టాకపాలం నిర్వపేత్ మేధ్యాం చైవాస్యామేధ్యాం చ తనువౌ వ్యావర్తయతి
 అగ్నయే వ్రతపతయే పురోడాశమష్టాకపాలం నిర్వపేత్ అగ్నిమేవ వ్రతపతిగ్ స్వేన
 భాగధేయనోపధావతి స ఏవైనం వ్రతమాలమ్బయతి॥ [౧౦] గర్భగ్ స్రవంతమగదమకః
 అగ్నిరిన్తస్త్వష్టా బృహస్పతిః పృథివ్యామవచుశ్శోతైతత్ నాభిప్రాప్నోతి నిర్ఋతిం
 పరాచైః॥ రేతో వా ఏతద్వాజినమాహితాగ్నీః యదగ్నిహోత్రమ్ తద్యధ్సపేత్ రేతోఽస్య
 వాజినగ్ స్రపేత్ గర్భగ్ స్రవంతమగదమకరిత్యాహ రేత ఏవాస్మిన్వాజినం దధాతి [౧౧]
 అగ్నిరిత్యాహ అగ్నిర్వై రేతోధాః రేత ఏవ తద్దధాతి ఇన్త ఇత్యాహ
 ఇన్త్రయమేవాస్మిన్దధాతి త్వష్టేత్యాహ త్వష్టా వై పశూనాం మిథునానాగ్ం రూపకృత్
 రూపమేవ పశుషు దధాతి బృహస్పతిరిత్యాహ బ్రహ్మ వై దేవానాం బృహస్పతిః
 బ్రహ్మణైవాస్మై ప్రజాః ప్రజనయతి పృథివ్యామవచుశ్శోతైతదిత్యాహ
 అస్యామేవైనత్ప్రతిష్ఠాపయతి నాభి ప్రాప్నోతి నిర్ఋతిం పరాచైరిత్యాహ
 రక్షసామపహత్యై॥ [౧౩]

అజాఽగ్నావేవాస్యాగ్నిహోత్రగ్ం హుతం భవతి భవత్యాసేత పరిచక్షేత లమ్బయతి దధాతి దేవానాం బృహస్పతిః పశ్చ చ॥ ౩॥
 వి వై యద్యన్యమజాయాం బ్రాహ్మణస్య దర్భస్తమ్భేఽపు హోతవ్యమ్॥

యాః పురస్తాత్ప్రస్రవన్తి ఉపరిష్టాధ్నర్వతశ్చ యాః తాభీ రశ్మిపవిత్రాభిః శ్రద్ధాం
 యజ్ఞమారభే॥ దేవా గాతువిదః గాతుం యజ్ఞాయ విన్దతా మనసస్పతినా దేవేనా
 వాతాద్యజ్ఞః ప్రయుజ్యతామ్॥ తృతీయస్యై దివః గాయత్రియా సోమ ఆభృతః [౧౪]
 సోమపీథాయ సంనయితుమ్ వకలమన్తరమాదదే॥ ఆపో దేవీః శుద్ధాః స్థ ఇమా పాత్రాణి
 శున్దత ఉపాతజ్కాయ దేవానామ్ పర్ణవల్కముత శున్దత॥ పయో గృహేషు పయో
 అఘ్నియాసు పయో వధ్నేషు పయ ఇన్త్రాయ హవిషే ధ్రియస్వ గాయత్రీ పర్ణవల్కేనా
 పయః సోమం కరోత్విమమ్॥ [౧౫] అగ్నిం గృహ్ణోమి సురథం యో మయోభూః య

ఉద్యన్త॑ మారో॑ హతి॑ సూ॒ర్యమ॑హే॒ | ఆది॒త్యం జ్యోతి॑షాం జ్యోతి॑రుత్త॒మమ్ | శ్వో య॒జ్ఞాయ॑
రమ॑తాం దే॒వతా॑భ్యః॒ | వసూ॑న్ రుద్రా॒నాది॑త్యాన్ | ఇన్ద్రే॑ణ స॒హ దే॒వతాః॑ | తాః పూ॒ర్వః
పరి॑గృహ్ణామి॒ | స్వ ఆ॒యత॑నే మనీ॒షయా॒॑ || ఇమా॑మూర్జం ప॒శ్చాద॑శీం యే ప్ర॒విష్టాః॑ |
తాన్దే॒వాన్ పరి॑గృహ్ణామి పూ॒ర్వః | [౨౬] అగ్ని॑ర్ హ॒వ్యవా॑డి॒హ తానా॑వహతు | పౌ॒ర్ణమా॑సగ్ం
హ॒విరి॑దమేషాం మ॒యి | ఆ॒మావా॒స్యగ్ం హ॒విరి॑దమేషాం మ॒యి || అ॒న్తరాఽగ్ని॑ ప॒శవః॑ |
దే॒వసగ్ం॑ స॒దమా॑గమన్ | తాన్ పూ॒ర్వః పరి॑గృహ్ణామి॒ | స్వ ఆ॒యత॑నే మనీ॒షయా॒॑ || ఇహ
ప్ర॒జా వి॒శ్వరూ॑పా రమన్తామ్ | అగ్నిం గృ॒హప॑తిమభి సం॒వసా॑నాః | తాః పూ॒ర్వః పరి॑గృహ్ణామి॒ |
[౨౭] స్వ ఆ॒యత॑నే మనీ॒షయా॒॑ || ఇహ ప॒శవో॑ వి॒శ్వరూ॑పా రమన్తామ్ | అగ్నిం గృ॒హప॑తిమభి
సం॒వసా॑నాః | తాన్ పూ॒ర్వః పరి॑గృహ్ణామి॒ | స్వ ఆ॒యత॑నే మనీ॒షయా॒॑ || అ॒యం
పి॒తృణా॑మగ్నిః | అ॒వాఢ్ధ॒వ్యా పి॒తృభ్య॑ ఆ తం పూ॒ర్వః పరి॑గృహ్ణామి॒ | అవి॑షం నః పి॒తుం
క॒రత్ | అజ॑స్రం త్వాగ్ం స॒భాపా॑లాః | [౨౮] వి॒జయ॑భాగగ్ం స॒మిన్ధ॑తామ్ | అగ్ని॑ దీ॒దాయ॑ మే
స॒భ్య | వి॒జిత్ర్యే॑ శ॒రదః॑ శ॒తమ్ | అన్న॑మావసథీ॒యమ్ | అభి॑హరాణి శ॒రదః॑ శ॒తమ్ | ఆ॒వస॑థే
శ్రి॒యం మన్త॑మ్ | అహి॑ర్బుధ్ని॒యో ని॒యచ్ఛ॑తు || ఇ॒దమ॑హమగ్నిజ్యేష్ఠే॒భ్యః | వసు॑భ్యో య॒జ్ఞం
ప్ర॒బ్రవీ॑మి | ఇ॒దమ॑హమిన్ద్రజ్యేష్ఠే॒భ్యః | [౨౯] రుద్రే॑భ్యో య॒జ్ఞం ప్ర॒బ్రవీ॑మి | ఇ॒దమ॑హం
వ॒రుణ॑జ్యేష్ఠే॒భ్యః | ఆది॑త్యేభ్యో య॒జ్ఞం ప్ర॒బ్రవీ॑మి || ప॒యస్వ॑తీరోష॒ధయః॑ | ప॒యస్వ॑ద్వీరుధాం
ప॒యః | అ॒పాం ప॒యసో॑ య॒త్పయః॑ | తేన॑ మామిన్ద్ర సగ్ం సృ॒జ || అగ్ని॑ వ్రతపతే వ్రతం
చ॒రిష్యా॑మి | తచ్ఛక్తి॒యం తస్మై॑ రాధ్యతామ్ | వాయో వ్రతపత ఆదిత్య వ్రతపతే | [౩౦]
వ్రతా॑నాం వ్రతపతే వ్రతం చ॒రిష్యా॑మి | తచ్ఛక్తి॒యం తస్మై॑ రాధ్యతామ్ || ఇమాం
ప్రాచీ॑ముదీచీమ్ | ఇష॒మూర్జ॑మభి సగ్ంస్కృ॒తామ్ | బహు॑పర్ణామశుష్కాగ్రామ్ | హరా॑మి
పశు॑పామహమ్ || య॒త్యౌష్ణో॑ రూపం కృ॒త్వా ప్రా॑విశస్త్యం వనస్ప॒తీన్ |
తత॑స్త్వామేకవిగ్ంశతిధా | సంభ॑రామి సుసంభృ॒తా || [౩౧] త్రీన్ పరి॑ధీగ్స్తి॒స్రః స॒మిధః॑ |
య॒జ్ఞాయు॑రను సంచరాన్ | ఉప॑వేషం మేక్ష॒ణం ధృ॑ష్టిమ్ | సంభ॑రామి సుసంభృ॒తా || యా

జా॒తా ఓ॒ష॒ధ॒యః॑ దే॒వే॒భ్య॑స్త్రి॒య॒గం పు॒రా॒ తా॒సాం ప॒ర్వ రా॒ధ్యా॑సమ్ ప॒రి॒స్త॒ర॒మా॒హ॒రన్॑॥
 అ॒పాం మే॒ధ్యం య॒జ్ఞి॒యమ్ సదే॒వగ్ం శి॒వమ॑స్తు మే॒[32] ఆ॒చ్ఛే॒త్తా వో మా రి॒షమ్ జీ॒వాని
 శ॒రదః శత॑మ్॥ అ॒పరి॑మి॒తానాం పరి॑మి॒తాః॑ సం॒నహ్యే సు॒కృ॒తాయ కమ్ ఏ॒నో మా ని॒గాం
 క॒తమ॑చ్ఛనాహమ్ పు॒నరు॑త్థాయ బహు॒లా భ॑వన్తు॥ స॒కృ॒దాచ్ఛి॒న్నం బర్హి॑రూ॒ర్ణామృ॑దు
 స్తో॒నం పి॒తృ॒భ్యస్తా॒ భరా॑మ్యహమ్ అ॒స్మిన్స్థి॒దన్తు మే పి॒తరః సో॒మ్యాః పి॒తామ॑హాః
 ప్ర॒పి॒తామ॑హాశ్చానుగైః సహ॥ [33] త్రి॒వృ॒త్ప॒లాశే ద॒ర్భః ఇయాన్ ప్రాదేశ॑సంమి॒తః॑ య॒జ్ఞే
 ప॒వి॒త్రం పో॒తృ॒తమమ్ పయా హ॒వ్యం కరో॑తు మే॒ ఇమా ప్రా॑ణాపానౌ య॒జ్ఞస్యా॒జ్ఞాని
 స॒ర్వశః॑ ఆ॒ప్యాయ॑యన్తా సం॒చర॑తామ్ ప॒వి॒త్రే హ॒వ్యశో॑ధనే॒ పవి॑త్రే స్తో వై॒ష్ణవీ
 వా॒యుర్వాం మన॑సా పునాతు॥ [34] అ॒యం ప్రా॑ణశ్చాపానశ్చ య॒జమా॑నమపి॒గచ్ఛ॑తామ్
 య॒జ్ఞే హ్యభూ॑తాం పోతారౌ ప॒వి॒త్రే హ॒వ్యశో॑ధనే॒ త్వయా వే॒దిం వి॒విదుః పృ॒థివీ॑మ్
 త్వయా య॒జ్ఞో జాయ॑తే వి॒శ్వదా॑నిః॒ అచ్ఛి॑ద్రం య॒జ్ఞమ॑స్వేషి వి॒ద్వాన్ త్వయా హో॒తా
 సం॒తనో॑త్యర్థమాసాన్॒ త్రయ॑స్త్రిగ్ంశోఽసి తన్మానామ్ ప॒వి॒త్రేణ సహ॑గహి॒[35] శి॒వేయగ్ం
 ర॒జ్జుర॑భిధానీ అ॒ఘ్ని॒యాము॑పసేవతామ్॒ అప్ర॑స్రగ్ంసాయ య॒జ్ఞస్య॑ ఉ॒భే
 ఉ॒పద॑ధామ్యహమ్ పశు॒భిః సం॑నీ॒తం బిభృ॑తామ్ ఇన్ద్రా॒య శృ॒తం దధి॑॥ ఉ॒పవే॑షోఽసి
 య॒జ్ఞాయ॑ త్వాం ప॒రివే॑షమధారయన్॒ ఇన్ద్రా॒య హ॒విః కృ॒ణ్వంతః॑ శి॒వః శగ్మో భ॑వాసి నః॒॥
 [36] అమృ॑న్మయం దే॒వపా॑త్రమ్ య॒జ్ఞస్యా॑యుషి ప్ర॒యుజ్య॑తామ్ తి॒రః ప॒వి॒త్రమ॑తి నీ॒తాః॑
 ఆపో ధార॑య మాఽతిగుః॒ దేవే॑న స॒విత్రో॑త్పాతాః॒ వసోః సూ॒ర్యస్య ర॒శ్మిభిః॑ గాం
 దోహ॑పవి॒త్రే ర॒జ్జుమ్ సర్వా పా॑త్రాణి శు॒న్ధత॑॥ ఏ॒తా ఆచ॑రన్తి మధు॒మద్దు॑హానాః
 ప్ర॒జావ॑తీ॒ర్యశ॑సో వి॒శ్వరూ॑పాః॒ [37] బ॒హ్విర్భ॑వన్తిరుప జాయమానాః॒ ఇహ వ ఇన్ద్రో
 రమ॑యతు గావః॒ పూషా స్థ॒॑ అయ॑క్ష్మా వః ప్ర॒జయా సగ్ంసృ॑జామి రా॒యస్పోషే॑ణ
 బహు॑లా భ॒వన్తిః॑ ఊర్జం ప॒యః పి॒న్వమా॑నా ఘృ॒తం చ॑ జీ॒వో జీ॑వన్తిరుప వః సదే॒యమ్॑॥
 ద్యౌశ్చే॒మం య॒జ్ఞం పృ॒థివీ చ॑ సం॒దుహా॑తామ్ దా॒తా సోమే॑న సహ వాతే॒న వాయుః॑

యజమానాయ ద్రవిణం దధాతు||[37] ఉధ్సం దుహన్తి కలశం చతుర్బలమ్ ఇడాం దేవీం
 మధుమతీగ్ం సువర్విదమ్ తదిన్త్రాగ్ని జిన్వతగ్ం సూన్వతావత్ తద్యజమానమమృతత్యే
 దధాతు|| కామధుక్షః ప్రణో బ్రూహి ఇన్త్రాయ హవిరిన్త్రియమ్|| అమూం యస్యాం
 దేవానామ్ మనుష్యాణాం పయో హితమ్|| బహు దుగ్ధీన్త్రాయ దేవేభ్యః
 హవ్యమాప్యాయతాం పునః||[38] వధ్నేభ్యో మనుష్యేభ్యః పునర్దోహాయ కల్పతామ్|| యజ్ఞస్య
 సంతతిరసి యజ్ఞస్య త్వా సంతతిమను సంతనోమి|| అదస్తమసి విష్ణవే త్వా
 యజ్ఞాయాపిదధామ్యహమ్ అద్భిరరిక్తేన పాత్రేణ యాః పూతాః పరిశీరతే|| అయం
 పయః సోమం కృత్వా స్వాం యోనిమపిగచ్ఛతు||[40] పర్ణవల్కః పవిత్రమ్ సౌమ్యః
 సోమాద్ధి నిర్మితః|| ఇమౌ పర్ణం చ దర్భం చ దేవానాగ్ం హవ్యశోధనౌ ప్రాతర్వేషాయ
 గోపాయ విష్ణో హవ్యగ్ం హి రక్షసి|| ఉభావగ్ని ఉపస్త్రిణతే దేవతా ఉపవసన్తు మే
 అహం గ్రామ్యానుప వసామి మహ్యం గోపతయే పశూన్||[40]
 ఆభృత ఇమం గృహ్ణామి పూర్వస్తాః పూర్వః పరిగృహ్ణామి సభాపాలా ఇన్ద్రజ్యేష్ఠేభ్య ఆదిత్య వ్రతవతే సుసంభృతా మే సహ
 పునాతు గహి నో విశ్వరూపా దధాతు పునర్గచ్ఛతు పశూన్||4||
 యాః పురస్తాదిమామూర్ణమిహ ప్రజా ఇహ పశవోఽయం పితృణామగ్నిః ||

దేవా దేవేషు పరాక్రమధ్వమ్ ప్రథమా ద్వితీయేషు ద్వితీయాస్తృతీయేషు త్రిరేకాదశా
 ఇహ మాఽవత ఇదగ్ం శకేయం యదిదం కరోమి ఆత్మా కరోత్వాత్మనే ఇదం కరిష్యే
 భేషజమ్ ఇదం మే విశ్వభేషజా అశ్వినా ప్రావతం యువమ్|| ఇదమహగ్ం సేనాయా
 అభీత్వరైగ్|| [41] ముఖమపోహామి|| సూర్య జ్యోతిర్విభాహి మహత ఇన్త్రియాయ||
 ఆప్యాయతాం ఘృతయోనిః అగ్నిర్ హవ్యాఽనుమన్యతామ్ ఖమజ్క్ష్వ త్వచమజ్క్ష్వ
 సురూపం త్వా వసువిదమ్ పశూనాం తేజసా అగ్నయే జుష్టమభిఘారయామి|| స్యోనం తే
 సదనం కరోమి||[43] ఘృతస్య ధారయా సుశేవం కల్పయామి తస్మిన్ధిన్దామృతే ప్రతితిష్ఠ

వ్రీహీణాం మేధ సుమనస్యమానః॥ ఆర్తః ప్రథస్సుర్భువనస్య గోపాః॥ శృత ఉథ్నాతి
 జనితా మతీనామ్॥ యస్త ఆత్మా పశుషు ప్రవిష్టః॥ దేవానాం విష్టామను యో వితస్థే॥
 ఆత్మన్వాన్థో నమ ఘృతవాన్ హి భూత్వా॥ దేవాన్గచ్ఛ సువర్విన్ద యజమానాయ మహ్యామ్॥
 ఇరా భూతిః పృథివ్యై రసో మోత్క్రమీత్॥[౪౪] దేవాః పితరః పితరో దేవాః॥ యోఽహమస్మి
 స సన్ యజే॥ యస్యాస్మి న తమన్తరేమి॥ స్వం మ ఇష్టగ్ం స్వం దత్తమ్॥ స్వం పూర్తగ్ం
 స్వగ్ం శ్రాన్తమ్॥ స్వగ్ం హుతమ్॥ తస్య మేఽగ్నిరుపద్రష్టా॥ వాయురుపశ్రీతా॥
 ఆదిత్యోఽనుఖ్యాతా॥ ద్యౌః పితా॥[౪౫] పృథివీ మాతా॥ ప్రజాపతిర్బన్ధుః॥ య ఏవాస్మి స సన్
 యజే॥ మా భేర్మా సంవిక్థా మా త్వా హిగ్ంసిషమ్॥ మా తే తేజోఽపక్రమీత్॥
 భరతముద్ధరేమనుషిశ్చ॥ అవదానాని తే ప్రత్యవదాస్యామి॥ నమస్తి అస్తు మా మా
 హిగ్ంసీః॥ యదవదానాని తేఽవద్యన్మి॥ విలోమాకార్షమాత్మనః॥ [౪౬] ఆజ్యేన
 ప్రత్యనజ్యేనత్॥ తత్త ఆప్యాయతాం పునః॥ అజ్యాయో యవమాత్రాత్॥
 ఆవ్యాధాత్కృత్యతామిదమ్॥ మాఽరూరుపామ యజ్ఞస్య॥ శుద్ధగ్ం స్వీష్టమిదగ్ం హవిః॥
 మనునా దృష్టాం ఘృతపదీమ్॥ మిత్రావరుణసమీరితామ్॥ దక్షిణార్థాదసంభిన్దన్మి॥
 అవద్యామ్యేకతోముఖామ్॥[౪౭] ఇడే భాగం జుషస్వ నః॥ జిన్వ గా జిన్వార్వతః॥ తస్యాస్తే
 భక్షివాణః స్యామి॥ సర్వాత్మానః సర్వగణాః॥ బ్రధ్న పిన్వస్వ॥ దదతో మే మా క్షాయి॥ కుర్వతో
 మే మోపదసత్॥ దిశాం క్లుప్తిరసి॥ దిశో మే కల్పన్తామ్॥ కల్పన్తాం మే దిశః॥[౪౮] ధైవీశ్చ
 మానుషీశ్చ॥ అహోరాత్రే మే కల్పేతామ్॥ అర్థమాసా మే కల్పన్తామ్॥ మాసా మే కల్పన్తామ్॥
 ఋతవో మే కల్పన్తామ్॥ సంవత్సరో మే కల్పతామ్॥ క్లుప్తిరసి కల్పతాం మే॥ ఆశానాం
 త్వాఽఽశాపాలేభ్యః॥ చతుర్భ్యో అమృతేభ్యః॥ ఇదం భూతస్యాధ్యక్షేభ్యః॥[౪౯] విధేమ హవిషా
 వయమ్॥ భజతాం భాగీ భాగమ్॥ మాఽభాగోఽభక్త॥ నిరభాగం భజామః॥ అపస్పిన్వ
 ఓషధీర్జిన్వ॥ ద్విపాత్పాహి॥ చతుష్పాదవ దివో వృష్టిమేరయ॥ బ్రాహ్మణానామిదగ్ం హవిః॥
 [౫౦] సోమ్యానాగ్ం సోమపీథినామ్॥ నిర్భక్తో బ్రాహ్మణః॥ నేహోబ్రాహ్మణస్యాస్తి॥ సమజ్కాం

బర్హిర్ హవిషా ఘృతేనా సమాదిత్యైర్వసుభిః సం మరుద్భిః సమిస్త్రేణ
 విశ్వేభి-ర్దేవేభిరజ్కామ్॥ దివ్యం నభో గచ్ఛతు యథ్స్వాహా॥ ఇన్త్రాణీవావిధవా
 భూయాసమ్ అదితిరివ సుపుత్రా అస్థూరి త్వా గార్హపత్య [౧౦] ఉపనిషదే
 సుప్రజాస్త్వాయ॥ సం పత్నీ పత్యా సుకృతేన గచ్ఛతామ్ యజ్ఞస్య యుక్తా
 ధుర్యావభూతామ్ సంజానానో విజహతామరాతీః దివి జ్యోతిరజరమారభేతామ్॥ దశ తే
 తనువో యజ్ఞ యజ్ఞియాః తాః ప్రీణాతు యజమానో ఘృతేనా నారిష్ఠయాః
 ప్రశిషమీడమానః దేవానాం దైవ్యేఽపి యజమానోఽమృతోఽభూత్॥ యం వాం దేవా
 అకల్పయన్ ॥ [౧౧] ఊర్జో భాగగం శతకృతూ ఏతద్వాం తేన ప్రీణాని తేన
 తృప్యతమగంహహా॥ అహం దేవానాగం సుకృతామస్మి లోకే మమేదమిష్టం న
 మిధుర్భవతి అహం నారిష్ఠావనుయజామి విద్వాన్ యదాభ్యామిన్తో
 అదధాద్భాగధేయమ్॥ అదారస్పద్భవత దేవ సోమ అస్మిన్ యజ్ఞే మరుతో మృడతా నః
 మా నో విదదభి భామో అశస్తిః [౧౩] మా నో విదద్భుజనా ద్వేష్యా యా॥ ఋషభం వాజినం
 వయమ్ పూర్ణమాసం యజామహే స నో దోహతాగం సువీర్యమ్ రాయస్పోషగం
 సహస్రిణమ్ ప్రాణాయ సురాధసే పూర్ణమాసాయ స్వాహా॥ అమావాస్యా సుభగా సుశేవా
 ధేనురివ భూయ ఆప్యాయమానా సా నో దోహతాగం సువీర్యమ్ రాయస్పోషగం
 సహస్రిణమ్ అపానాయ సురాధసే అమావాస్యాయై స్వాహా॥ అభిస్తుణీహి పరిధేహి
 వేదిమ్ జామిం మా హిగంసీరముయా శయానా హోతృషదనా హరితాః సువర్ణాః నిష్కా
 ఇమే యజమానస్య బ్రధ్నే॥ [౧౪]

అభీత్ఫర్వై కరోమి క్రమీత్ప్రితాఽతృన ఏకతోముఖా మే దిశోఽధ్యక్షేభ్యో హవిర్గార్హపత్యాకల్పయన్నశస్తిః సా నో దోహతాగం
 సువీర్యగం సప్త చ॥ ౧॥

పరిస్తుణీత పరిధత్తాగ్నిమ్ పరిహితోఽగ్నిర్యజమానం భునక్తు అపాగం రస ఓషధీనాగం

సువర్ణః॑ ని॒ష్కా ఇ॒మే య॑జమా॒నస్య॑ స॒న్తు కా॒మదు॑ఘాః॒ అ॒ముత్రా॒ముష్మే॑ల్లోకే॑॥ భూ॒పతే॑
 భు॒వన॑పతే॒ మహా॑తో భూ॒తస్య॑ పతే॒ బ్రహ్మ॑ణాం త్వా వృ॒ణీమహే॑॥ అహం భూ॒పతి॑రహం
 భు॒వన॑పతిః॒ అహం మహా॑తో భూ॒తస్య॑ పతిః॒ [౩౫] దే॒వేన॑ స॒విత్రా ప్ర॒సూత॑ ఆర్తి॒జ్యం
 కరి॑ష్యామి॒ దేవ॑ స॒వితరే॒తం త్వా వృ॑ణతే॒ బ్రహ్మ॑స్పతిం దై॒వ్యం బ్రహ్మ॑ణామ్॒ తదహం మన॑సే
 ప్ర॒బ్రవీ॑మి॒ మనో॑ గాయ॒త్రియో॑ గాయ॒త్రీ త్రి॒ష్టభే॑ త్రి॒ష్టబ్జగ॑త్యై॒ జగత్య॑నుష్ట॒భే
 అను॑ష్టక్ ప॒జ్జైక్యై॑ ప॒జ్జిక్యైః ప్ర॒జాప॑తయే॒ [౩౬] ప్ర॒జాప॑తిర్విశ్వేభ్యో దే॒వేభ్యః॑ విశ్వే దే॒వా
 బ్రహ్మ॑స్పతయే॒ బ్రహ్మ॑స్పతిర్బ్రహ్మ॑ణే॒ బ్రహ్మ॑ భూర్భువః సు॒వః॑ బ్రహ్మ॑స్పతిర్దే॒వానాం బ్రహ్మ॑
 అహం మను॑ష్యాణామ్ బ్రహ్మ॑స్పతే॒ యజ్ఞం గో॑పాయ॒॥ ఇదం తస్మై॑ హ॒ర్యం కరో॑మి॒ యో
 వో దే॒వాశ్చ॑రతి బ్రహ్మ॑చర్యమ్॒ మేధా॑వీ దిక్షు మనసా తప॑స్వీ [౩౭] అ॒న్తర్దా॒తశ్చ॑రతి
 మాను॑షీషు॒॥ చతుః॑ శిఖణ్డా యు॒వతిః సుపే॑శాః॒ ఘృత॑ప్రతీకా భు॒వన॑స్య మధ్యే॑
 మర్మ॑జ్యమానా మహా॑తే సౌభగాయ॒ మహ్యం ధు॑క్ష్వ యజమానాయ కామాన్॑॥
 భూమి॑ర్భూత్వా మహి॑మానం పుపోష॒ తతో దే॒వీ వర్ధ॑యతే పయాగ్ం॑సి॒ యజ్ఞి॑యా
 యజ్ఞం వి చ॒ యన్తి॑ శం చ॒ ఓషధీ॑రాప ఇ॒హ శక్వ॑రీశ్చ॒॥ యో మా హృ॑దా మనసా యశ్చ
 వాచా॑ [౩౮] యో బ్రహ్మ॑ణా కర్మ॒ణా ద్వేష్టి॑ దే॒వాః యః శ్రు॒తేన॑ హృదయేనేష్టతా చ॒ తస్యే॑న్త్ర
 వజ్రే॑ణ శిరశ్చినద్మి॒ ఊర్ణా॑మ్బుదు ప్రథమానగ్ం స్యో॒నమ్ దే॒వేభ్యో జుష్ట॑గ్ం సదనాయ
 బర్హి॑ః సువర్గే లోకే॒ యజమా॑నగ్ం హి ధే॒హి మాం నాక॑స్య పృష్ఠే పరమే వ్యోమన్॑॥
 చతుః॑శిఖణ్డా యు॒వతిః సుపే॑శాః॒ ఘృత॑ప్రతీకా వయునాని వస్తీ॒ సా స్తీ॒ర్యమా॑ణా మహా॑తే
 సౌభగాయ॑ [౩౯] సా మే ధు॑క్ష్వ యజమానాయ కామాన్॑॥ శివా చ మే శ॒గ్మా చైధి॑ స్యోనా చ
 మే సు॒షదా॑ చైధి॒ ఊర్ణా॑స్వతీ చ మే పయస్వతీ చైధి॒ ఇష॑మూర్జం మే పిన్వస్వ॒ బ్రహ్మ॑తేజో
 మే పిన్వస్వ॒ క్షత్ర॑మోజో మే పిన్వస్వ॒ విశం పుష్టిం మే పిన్వస్వ॒ ఆయు॑రన్నాద్యం మే
 పిన్వస్వ॒ ప్ర॒జాం ప॒శూన్మే॑ పిన్వస్వ॒ [౪౦] అ॒స్మిన్ య॑జ్ఞ ఉప భూయ ఇన్ను మే॒ అవిక్షో॑భాయ
 పరిధీ॑న్దధామి॒ ధర్తా॑ ధ॒రుణో॑ ధ॒రీయాన్॑ అగ్ని॒ర్దే॒షాగ్ం॑సి నిరితో నుదాతై॒ విచ్ఛి॑నద్మి

విధృతీభ్యాగ్ం సపత్నాన్ జాతాన్ భ్రాతృవ్యాన్ యే చ జనిష్యమాణాః విశో యన్తాభ్యాం
 విధమామ్యేనాన్ అహగ్న్ స్వానాముత్తమాఽసాని దేవాః విశో యస్తే నుదమాసే అరాతిమ్
 విశ్వం పాప్మానమమతిం దుర్మరాయుమ్ [౧౦] సీదన్తీ దేవీ సుకృతస్య లోకే ధృతీ స్థో
 విధృతీ స్వధృతీ॥ ప్రాణాన్మయి ధారయతమ్ ప్రజాం మయి ధారయతమ్ పశూన్మయి
 ధారయతమ్॥ ఆయం ప్రస్తర ఉభయస్య ధర్తా ధర్తా ప్రయాజానాముతానూయాజానామ్
 స దాధార సమిధో విశ్వరూపాః తస్మిన్మన్త్రో అధ్యాసాదయామి॥ ఆరోహ పథో జుహు
 దేవయానాన్ [౧౧] యత్రర్షయః ప్రథమజా యే పురాణాః హిరణ్యపక్షాఽజిరా
 సమ్భృతాజ్గ్ వహాసి మా సుకృతాం యత్ర లోకాః॥ అవాహం బాధ ఉపభృతా సపత్నాన్
 జాతాన్ భ్రాతృవ్యాన్ యే చ జనిష్యమాణాః దోహై యజ్ఞగ్ం సుదుఘామివ ధేనుమ్
 అహముత్తరో భూయాసమ్ అధరే మధ్సపత్నాః॥ యో మా వాచా మనసా దుర్మరాయుః
 హృదాఽరాతీయాదభిదాసదగ్న్ [౧౩] ఇదమస్య చిత్తమధరం ధృవాయాః॥ అహముత్తరో
 భూయాసమ్ అధరే మధ్సపత్నాః॥ ఋషభోఽసి శాక్వరః ఘృతాచీనాగ్ం సూనుః ప్రియేణ
 నామ్నా ప్రియే సదసి సీద॥ స్యోనో మే సీద సుషదః పృథివ్యామ్ ప్రథయి ప్రజయా పశుభిః
 సువర్గే లోకే దివి సీద పృథివ్యామన్తరిక్షే అహముత్తరో భూయాసమ్ [౧౪] అధరే
 మధ్సపత్నాః॥ ఇయగ్న్ స్థాలీ ఘృతస్య పూర్ణా అచ్ఛిన్నపయాః శతధార ఉధ్సః మారుతేన
 శర్మణా దైవ్యేన॥ యజ్ఞోఽసి సర్వతః శ్రితః సర్వతో మాం భూతం భవిష్యచ్ఛయతామ్
 శతం మే సన్త్వాశిషః సహస్రం మే సన్తు సూన్వతాః ఇరావతీః పశుమతీః ప్రజాపతిరసి
 సర్వతః శ్రితః [౧౫] సర్వతో మాం భూతం భవిష్యచ్ఛయతామ్ శతం మే సన్త్వాశిషః
 సహస్రం మే సన్తు సూన్వతాః ఇరావతీః పశుమతీః॥ ఇదమిన్ద్రియమమృతం వీర్యమ్
 అనేనేన్ద్రాయ పశవోఽచికిధ్సన్న్ తేన దేవా అవతోప మామ్ ఇహేషమూర్జం యశః సహ
 ఓజః సనేయమ్ శృతం మయి శ్రయతామ్॥ యత్పృథివీమచరత్తత్ప్రవిష్టమ్ [౧౬]
 యేనాసిఇద్బలమిన్ద్రే ప్రజాపతిః ఇదం తచ్ఛక్రం మధు వాజినీవత్

యేనోపరిష్టాదధినోన్మహేన్ద్రమ్ | దధి మాం ధినోతు || అయం వేదః పృథివీమన్వవిన్దత్ |
గుహా సతీం గహసే గహ్వరేషు | స విన్దతు యజమానాయ లోకమ్ | అచ్ఛిద్రం యజ్ఞం
భూరికర్మా కరోతు || అయం యజ్ఞః సమసదద్ధవిష్మాన్ | ఋచా సామ్నా యజుషా
దేవతాభిః | [౬౭] తేన లోకాన్ధూర్వవతో జయేమ | ఇన్ద్రస్య సఖ్యమమృతత్వమశ్యామ్ | యా
నః కనీయ ఇహ కామయాతై | అస్మిన్ యజ్ఞే యజమానాయ మహ్యామ్ | అప తమిన్త్రాగ్ని
భువనాన్నుదేతామ్ | అహం ప్రజాం వీరవతీం విదేయ || అగ్నే వాజజిత్ | వాజం త్వా
సరిష్యన్తమ్ | వాజం జేష్యన్తమ్ | వాజినం వాజజితమ్ | [౬౮] వాజజిత్యాయై సంమార్జ్జిత్ర
అగ్నిమన్నాదమన్నాద్యాయ || ఉపహూతో ద్యౌః పితా ఉప మాం ద్యౌః పితా హ్వయతామ్ |
అగ్నిరాగ్నిద్భ్రాతీ | ఆయుషే వర్చసే జీవాత్త్వే పుణ్యాయ | ఉపహూతా పృథివీ మాతా | ఉప
మాం మాతా పృథివీ హ్వయతామ్ | అగ్నిరాగ్నిద్భ్రాతీ | [౬౯] ఆయుషే వర్చసే జీవాత్త్వే
పుణ్యాయ || మనో జ్యోతిర్ఋషతామాజ్యమ్ | విచ్ఛిన్నం యజ్ఞగ్ం సమిమం దధాతు |
బృహస్పతిస్తనుతామిమం నః | విశ్వే దేవా ఇహ మాదయన్తామ్ || యం తే అగ్న
ఆవృశ్యామి | అహం వా క్షిపితశ్చరన్ | ప్రజాం చ తస్య మూలం చ | నీచైర్దేవా నివృశ్చత || [౭౦]
అగ్నే యా నోఽభిదాసతి | సమానో యశ్చ నిష్ప్యః | ఇధ్మస్యేవ ప్రక్షాయతః | మా తస్యోచ్ఛేషి
కించన || యా మాం ద్వేష్టి జాతవేదః | యం చాహం ద్వేష్టి యశ్చ మామ్ | సర్వాగ్స్తానగ్నే
సందహ | యాగ్శ్చాహం ద్వేష్టి యే చ మామ్ || అగ్నే వాజజిత్ | వాజం త్వా సస్సవగ్ంసమ్ |
[౭౧] వాజం జిగివాగ్ంసమ్ | వాజినం వాజజితమ్ | వాజజిత్యాయై సంమార్జ్జిత్ర
అగ్నిమన్నాదమన్నాద్యాయ || వేదిర్బర్హిః శృతగ్ం హవిః | ఇధ్మః పరిధయః స్రుచః | ఆజ్యం
యజ్ఞ ఋచో యజుః | యాజ్యాశ్చ వషట్కారాః | సం మే సంనతయో నమన్తామ్ |
ఇధ్మసంనహసే హుతే || [౭౨] దివః భీలోఽవతతః | పృథివ్యా అధ్యుత్థితః | తేనా సహస్రకాణ్డేనా
ద్విషన్తగ్ం శోచయామసి | ద్విషన్తే బహు శోచతు | ఓషధే మో అహగ్ం శుచమ్ || యజ్ఞ
నమస్తే యజ్ఞ | నమో నమశ్చ తే యజ్ఞ | శివేన మే సంతిష్ఠస్వ | స్యోనేన మే సంతిష్ఠస్వ || [౭౩]

సుభూతేన మే సంతిష్ఠస్వ| బ్రహ్మవర్చసేన మే సంతిష్ఠస్వ| యజ్ఞస్యర్థిమను సంతిష్ఠస్వ| ఉప
 తే యజ్ఞ నమః| ఉప తే నమః| ఉప తే నమః|| త్రిష్పలీ క్రియమాణానామ్| యో న్యజ్ఞో
 అవశిష్టతే| రక్షసాం భాగధేయమ్| ఆపస్తత్ప్రవహతాదితః||[౭౪] ఉలూఖలే ముసలే యచ్ఛ
 శూర్పే| ఆశిశ్లేష దృషది యత్కపాలే| అవపుషో విపుషః సంయజామి| విశ్వే దేవా
 హవిరిదం జుషంతామ్|| యజ్ఞే యా విపుషః సన్తి బహ్వీః| అగ్నౌ తాః సర్వాః స్వీష్టాః
 సుహుతా జుహోమి|| ఉద్యన్నద్య మిత్రమహః| సపత్నాన్మే అనీనశః| దివైనాన్ విద్యుతా
 జహి| నిమ్రోచన్నధరాన్కృధి|| [౭౫] ఉద్యన్నద్య వి నో భజి పితా పుత్రేభ్యో యథా|
 దీర్ఘాయుత్వస్య హేశిషే తస్య నో దేహి సూర్య|| ఉద్యన్నద్య మిత్రమహః| ఆరోహన్నుత్తరాం
 దివమ్| హృద్గోగం మమ సూర్య| హరిమాణం చ నాశయ|| శుకేషు మే హరిమాణమ్|
 రోపణాకాసు దధ్మసి [౭౬] అథో హరిద్రవేషు మే హరిమాణం నిదధ్మసి||
 ఉదగాదయమాదిత్యః| విశ్వేన సహసా సహ| ద్విషంతం మమ రన్తయన్| మో అహం
 ద్విషతో రథమ్|| యో నః శపాదశపతః| యశ్చ నః శపతః శపాత్| ఉషాశ్చ తస్మై
 నిమ్ముక్చ| సర్వం పాపగం సమూహతామ్|| [౭౭] యో నః సపత్నో యో రణః|
 మర్తోఽభిదాసతి దేవాః| ఇధ్మస్యేవ ప్రక్షాయతః| మా తస్యోచ్ఛేషి కిఞ్చన|| అవసృష్టః
 పరాపత| శరో బ్రహ్మసగంశితః| గచ్ఛాఽమిత్రాన్ ప్రవిశి మైషాం కంచనోచ్ఛిషః||[౭౮]
 పతిః ప్రజాపతయే తపస్వీ వాచా సౌభగాయ పశూన్మే పిన్వస్వ దుర్మరాయుం దేవయానానగ్నోఽన్తరిక్షేఽహముత్తరో
 భూయాసం ప్రజాపతిరసి సర్వతః శ్రితః ప్రవిష్టం దేవతాభిర్వాజజితం పృథివీ హ్వాయతామగ్నిరాగ్నీధ్రాద్వృశ్చత
 సస్సృవాగంసగం హుతే స్తోనేన మే సంతిష్ఠస్వేతః కృధి దధ్మస్యూహతామష్టా చ||6||

సక్షీదం పశ్య| విధర్తరిదం పశ్య| నాకేదం పశ్య| రమతిః పనిష్టా| ఋతం వర్షిష్ఠమ్|
 అమృతా యాన్యాహుః| సూర్యో వరిష్ఠో అక్షభిర్విభాతి| అను ద్యావాపృథివీ దేవపుత్రే||
 దీక్షాఽసి తపసో యోనిః| తపోఽసి బ్రహ్మణో యోనిః| [౭౯] బ్రహ్మసి క్షత్రస్య యోనిః|

క్షత్రమస్యతస్య యోనిః| ఋతమసి భూరారభే| శ్రద్ధాం మనసా| దీక్షాం తపసా| విశ్వస్య
 భువనస్యాధిపత్నీమ్| సర్వే కామా యజమానస్య సన్తు|| వాతం ప్రాణం
 మనసాఽన్వారభామహే| ప్రజాపతిం యో భువనస్య గోపాః| స నో మృత్యోస్త్రాయతాం
 పాత్యగ్ంహసః| [౦౦] జ్యోగ్జీవా జరామశీమహి|| ఇన్ద్ర శాక్వర గాయత్రీం ప్రపద్యే| తాం తే
 యునజ్మి| ఇన్ద్ర శాక్వర త్రిష్టుభం ప్రపద్యే| తాం తే యునజ్మి| ఇన్ద్ర శాక్వర జగతీం ప్రపద్యే|
 తాం తే యునజ్మి| ఇన్ద్ర శాక్వరానుష్టుభం ప్రపద్యే| తాం తే యునజ్మి| ఇన్ద్ర శాక్వర
 పజ్మిం ప్రపద్యే| [౦౧] తాం తే యునజ్మి|| ఆఽహం దీక్షామరుహమృతస్య పత్నీమ్|
 గాయత్రీణ చన్దసా బ్రహ్మణా చ| ఋతగ్ం సత్యేఽధాయి| సత్యమృతేఽధాయి| ఋతం చ
 మే సత్యం చాభూతామ్| జ్యోతిరభూవగ్ం సువరగమమ్| సువర్గం లోకం నాకస్య పృష్ఠమ్|
 బ్రధ్నస్య విష్టపమగమమ్|| పృథివీ దీక్షా| [౦౨] తయాఽగ్నిర్దీక్షయా దీక్షితః|
 యయాఽగ్నిర్దీక్షయా దీక్షితః| తయా త్వా దీక్షయా దీక్షయామి| అన్తరిక్షం దీక్షా| తయా
 వాయుర్దీక్షయా దీక్షితః| యయా వాయుర్దీక్షయా దీక్షితః| తయా త్వా దీక్షయా
 దీక్షయామి| ద్యౌర్దీక్షా| తయాఽఽదిత్యో దీక్షయా దీక్షితః| యయాఽఽదిత్యో దీక్షయా దీక్షితః|
 [౦౩] తయా త్వా దీక్షయా దీక్షయామి| దిశో దీక్షా| తయా చన్ద్రమా దీక్షయా దీక్షితః|
 యయా చన్ద్రమా దీక్షయా దీక్షితః| తయా త్వా దీక్షయా దీక్షయామి| ఆపో దీక్షా| తయా
 వరుణో రాజా దీక్షయా దీక్షితః| యయా వరుణో రాజా దీక్షయా దీక్షితః| తయా త్వా
 దీక్షయా దీక్షయామి| ఓషధయో దీక్షా|[౦౪] తయా సోమో రాజా దీక్షయా దీక్షితః| యయా
 సోమో రాజా దీక్షయా దీక్షితః| తయా త్వా దీక్షయా దీక్షయామి| వాగ్ దీక్షా| తయా ప్రాణో
 దీక్షయా దీక్షితః| యయా ప్రాణో దీక్షయా దీక్షితః| తయా త్వా దీక్షయా దీక్షయామి|
 పృథివీ త్వా దీక్షమాణమను దీక్షతామ్| అన్తరిక్షం త్వా దీక్షమాణమను దీక్షతామ్| ద్యౌస్త్యా
 దీక్షమాణమను దీక్షతామ్| [౦౫] దిశస్త్యా దీక్షమాణమను దీక్షన్తామ్| ఆపస్త్యా
 దీక్షమాణమను దీక్షన్తామ్| ఓషధయస్త్యా దీక్షమాణమను దీక్షన్తామ్| వాక్త్యా

దీక్షమాణమను దీక్షతామ్| ఋచస్త్వా దీక్షమాణమను దీక్షన్తామ్| సామాని త్వా
 దీక్షమాణమను దీక్షన్తామ్| యజుగ్ంషి త్వా దీక్షమాణమను దీక్షన్తామ్| అహశ్చ రాత్రిశ్చ
 కృషిశ్చ వృష్టిశ్చ| త్విషిశ్చాపచితిశ్చ|[౧౬] ఆపశ్చౌషధయశ్చ| ఊర్కృ సూనృతా చ| తాస్త్వా
 దీక్షమాణమను దీక్షన్తామ్|| స్వే దక్షే దక్షపితేహ సీద| దేవానాగ్ం సుమ్నా మహతే రణాయ|
 స్వాసస్థస్తనువా సంవిశస్వ| పితేవైధి సూనవ ఆసుశేవః|| శివో మా శివమావిశ| సత్యం మ
 ఆత్మా శ్రద్ధా మేకక్షితిః|[౧౭] తపో మే ప్రతిష్ఠా| సవితృప్రసూతా మా దిశో దీక్షయన్తు|
 సత్యమస్మి|| అహం త్వదస్మి మదసి త్వమేతత్| మమాసి యోనిస్తవ యోనిరస్మి మమైవ
 సన్వహ హవ్యాన్యగ్నో పుత్రః పిత్రే లోకకృజ్జాతవేదః|| ఆజుహ్వనః సుప్రతీకః పురస్త్వాత్|
 అగ్నే స్వాం యోనిమాసీద సాధ్యా| అస్మిన్ధన్ధస్థే అధ్యుత్తరస్మిన్|| [౧౮] విశ్వే దేవా
 యజమానశ్చ సీదత|| ఏకమిషే విష్ణుస్త్వాన్వేతు| ద్వే ఊర్జే విష్ణుస్త్వాన్వేతు| త్రీణి
 వ్రతాయ విష్ణుస్త్వాన్వేతు| చత్వారి మాయో భవాయ విష్ణుస్త్వాన్వేతు| పంచ పశుభ్యో
 విష్ణుస్త్వాన్వేతు| షడ్్రాయస్పోషాయ విష్ణుస్త్వాన్వేతు| సప్త సప్తభ్యో హోత్రాభ్యో
 విష్ణుస్త్వాన్వేతు|| సఖాయః సప్తపదా అభూమ| సఖ్యం తే గమేయమ్|[౧౯] సఖ్యాత్తే మా
 యోషమ్| సఖ్యాస్మే మా యోష్యాః|| సాఽసి సుబ్రహ్మణ్యే| తస్యాస్తి పృథివీ పాదః| సాఽసి
 సుబ్రహ్మణ్యే| తస్యాస్తిన్తరిక్షం పాదః| సాఽసి సుబ్రహ్మణ్యే| తస్యాస్తి ద్యౌః పాదః| సాఽసి
 సుబ్రహ్మణ్యే| తస్యాస్తి దిశః పాదః|[౨౦] పరోరజాస్తి పంచమః పాదః| సా న ఇషమూర్జం
 ధుక్ష్వ| తేజ ఇన్త్రియమ్| బ్రహ్మవర్చసమన్నాద్యమ్|| విమిమే త్వా పయస్వతీమ్| దేవానాం
 ధేనుగ్ం సుదుఘామనపస్పరన్తీమ్| ఇన్త్రః సోమం పిబతు| క్షేమో అస్తు నః|| ఇమాం నరాః
 కృణుత వేదిమేత్య| వసుమతీగ్ం రుద్రవతీమాదిత్యవతీమ్|[౨౧] వర్షన్ద్రివః| నాభా
 పృథివ్యాః| యథాఽయం యజమానో న రివ్యేత్| దేవస్య సవితుః సవే|| చతుఃశిఖణ్డా
 యువతిః సుపేశాః| ఘృతప్రతీకా భువనస్య మధ్యే| తస్యాగ్ం సుపర్ణావధి యౌ నివిష్టే|
 తయోర్దేవానామధి భాగధేయమ్|| అప జన్యం భయం నుద| అప చక్రాణి వర్తయ|

గృహగ్ం సోమస్య గచ్ఛతమ్॥ న వా ఉవేతన్మిత్రయసే న రిప్యసి దేవాగ్ం ఇదేషి పథిభిః
 సుగేభిః॥ యత్ర యన్తి సుకృతో నాపి దుష్కృతః॥ తత్ర త్వా దేవః సవితా దధాతు॥[౯౨]
 బ్రహ్మణో యోనిరగ్ంహసః పజ్జ్ఞం ప్రపద్యే దీక్షా యయాఽఽదిత్యో దీక్షయా దీక్షితస్తయా త్వా దీక్షయా
 దీక్షయామ్యోషధయో దీక్షా ద్యౌస్త్వా దీక్షమాణమను దీక్షతామపచిత్సిక్షాక్షితిరుత్తరస్మిన్గమేయం దిశః పాద ఆదిత్యవతీం
 వర్తయ పశ్చ చ॥7॥

యదస్య పారే రజసః॥ శుక్రం జ్యోతిరజాయత॥ తన్నః పర్షదతి ద్విషః॥ అగ్నే వైశ్వానర
 స్వాహా॥ యస్మాద్భీషాఽవాశిష్యాః॥ తతో నో అభయం కృధి॥ ప్రజాభ్యః సర్వాభ్యో మృడ॥
 నమో రుద్రాయ మీథుషే॥ యస్మాద్భీషా న్యషదః॥ తతో నో అభయం కృధి॥[౯౩] ప్రజాభ్యః
 సర్వాభ్యో మృడ॥ నమో రుద్రాయ మీథుషే॥ ఉదుస్ర తిష్ఠ ప్రతితిష్ఠ మా రిషః॥ మేమం
 యజ్ఞం యజమానం చ రీరిషః॥ సువర్గే లోకే యజమానగ్ం హి ధేహి॥ శం న ఏధి ద్విపదే
 శం చతుష్పదే॥ యస్మాద్భీషాఽవేపిష్యాః పలాయిష్యాః సమజ్ఞాస్థాః॥ తతో నో అభయం కృధి॥
 ప్రజాభ్యః సర్వాభ్యో మృడ॥ నమో రుద్రాయ మీథుషే॥[౯౪] య ఇదమకః॥ తస్మై నమః॥
 తస్మై స్వాహా॥ న వా ఉవేతన్మిత్రయసే ఆశానాం త్వా విశ్వా ఆశాః॥ యజ్ఞస్య హి స్థ
 ఋత్వియౌ॥ ఇన్త్రాగ్ని చేతనస్య చ హుతాహుతస్య తృప్యతమ్॥ అహుతస్య హుతస్య చ
 హుతస్య చాహుతస్య చ॥ అహుతస్య హుతస్య చ॥ ఇన్త్రాగ్ని అస్య సోమస్య॥ వీతం పిబతం
 జుషేథామ్॥ మా యజమానం తమో విదత్॥ మర్త్విజో మో ఇమాః ప్రజాః॥ మా యః
 సోమమిమం పిబాత్॥ సగ్ంస్పృష్టముభయం కృతమ్॥[౯౫]

కృధి మీథుషేఽహుతస్య చ సప్త చ॥8॥

అనాగసస్త్వా వయమ్॥ ఇన్ద్రేణ ప్రేషితా ఉప వాయుష్టే అస్త్వగ్ంశభూః॥ మిత్రస్తే
 అస్త్వగ్ంశభూః॥ వరుణస్తే అస్త్వగ్ంశభూః॥ అపాం క్షయా ఋతస్య గర్భాః॥ భువనస్య

గోపాః శ్యేనా అతిథయః పర్వతానాం కకుభః ప్రయుతో నపాతారః వగ్నువేన్తగ్గ్ హ్వయత |
 ఘోషేణామీవాగ్శ్చాతయత | [౯౬] యుక్తాః స్థ వహత || దేవా గ్రావాణ ఇన్దురిన్త
 ఇత్యవాదిషుః ఏన్త మచుచ్యవుః పరమస్యాః పరావతః ఆఽస్మాధ్నధస్థాత్ ఓరోరన్తరిక్షాత్ |
 ఆ సుభూతమసుషవుః బ్రహ్మవర్చసం మ ఆఽసుషవుః సమరే రక్షాగ్స్యవధిషుః |
 అపహతం బ్రహ్మజ్యస్య || వాక్ష్ త్వా మనశ్చ శ్రీణీతామ్ | [౯౭] ప్రాణశ్చ త్వాఽపానశ్చ
 శ్రీణీతామ్ చక్షుశ్చ త్వా శ్రోత్రం చ శ్రీణీతామ్ దక్షశ్చ త్వా బలం చ శ్రీణీతామ్ ఓజశ్చ
 త్వా సహశ్చ శ్రీణీతామ్ ఆయుశ్చ త్వా జరా చ శ్రీణీతామ్ ఆత్మా చ త్వా తనూశ్చ
 శ్రీణీతామ్ శృతోఽసి శృతం కృతః శృతాయ త్వా శృతేభ్యస్త్వా ||
 యమిన్తమాహుర్వరుణం యమాహుః | యం మిత్రమాహుర్యము సత్యమాహుః | [౯౮] యో
 దేవానాం దేవతమస్తపోజాః తస్మై త్వా తేభ్యస్త్వా || మయి త్యదిన్ద్రియం మహత్ | మయి
 దక్షో మయి క్రతుః | మయి ధాయ సువీర్యమ్ || త్రిశుగ్నుర్మో విభాతు మే ఆకూత్యా మనసా
 సహ | విరాజా జ్యోతిషా సహ | యజ్ఞేన పయసా సహ | తస్య దోహమశీమహి | [౯౯] తస్య
 సుమ్నమశీమహి | తస్య భక్షమశీమహి | వాగ్నుషాణా సోమస్య తృప్యతు || మిత్రో జనాన్పు స
 మిత్ర || యస్మాన్న జాతః పరో అన్యో అస్తి | య ఆవివేశ భువనాని విశ్వా ప్రజాపతిః
 ప్రజయా సంవిదానః | త్రీణి జ్యోతీగ్ంషి సచతే స షోడశీ || ఏష బ్రహ్మ య ఋత్వియః |
 ఇన్తో నామ శృతో గణీ || [౧౦౦] ప్ర తే మహే విదధే శగ్ంషిషగ్ం హరీ | య ఋత్వియః ప్ర
 తే వన్వే | వనుషో హర్యతం మదమ్ || ఇన్తో నామ ఘృతం న యః | హరిభిశ్చారు సేచతే |
 శృతో గణ ఆ త్వా విశన్తు | హరివర్చసం గిరః || ఇన్త్రాధిపతేఽధిపతిస్త్వం దేవానామసి
 అధిపతిం మామ్ | ఆయుష్మన్తం వర్చస్వన్తం మనుష్యేషు కురు || [౧౦౧] ఇన్త్రశ్చ
 సమ్రాడ్వరుణశ్చ రాజా | తౌ తే భక్షం చక్రతురగ్ర ఏతమ్ | తయోరను భక్షం భక్షయామి |
 వాగ్నుషాణా సోమస్య తృప్యతు || ప్రజాపతిర్విశ్వకర్మా తస్య మనో దేవం యజ్ఞేన
 రాధ్యాసమ్ | అర్థే గా అస్య జహితః | అవసానపతేఽవసానం మే విన్ద || నమో రుద్రాయ

వాస్తో॑ష్ప॒తయే॑ | ఆ॒యనే॑ వి॒ద్ర॒వణీ॑ | [002] ఉ॒ద్యానే॑ య॒త్ప॒రాయ॑ణీ | ఆ॒వర్త॑నే వి॒వర్త॑నే | యో
 గో॒పాయ॑తి తగ్ం హు॑షే || యా॒న్యపా॑మి॒త్యాన్యప్ర॑తీ॒త్యాన్యస్మి॑ | య॒మస్య॑ బ॒లినా॑ చ॒రామి॑
 ఇ॒హైవ॑ స॒న్తః ప్ర॒తి త॑ద్యా॒తయా॑మః | జీ॒వా జీ॒వేభ్యో॑ ని॒హరా॑మ ఏ॒నత్ || అ॒న్వ॒ణా
 అ॒స్మిన్న॑న్వ॒ణాః ప॒రస్మిన్న్ | తృ॒తీయే॑ లోకే అ॒న్వ॒ణాః స్వా॑మ | యే దే॒వయా॑నా ఉ॒త
 పి॒తృయా॑ణాః | [003] స॒ర్వాన్ ప॒థో అ॒న్వ॒ణా ఆక్షి॑యేమ || ఇ॒దమూ॑ ను
 శ్రే॒యోఽవ॑సా॒నమా॑గ॒న్ము | శిపే॒ నో ద్యా॑వా॒పుథి॑వీ ఉ॒భే ఇ॒మే | గో॒మద్ధ॑న॒వద॑శ్వ॒వదూ॑ర్జ॒స్వత్ |
 సు॒వీరా॑ వీ॒రైర॑ను స॒ంచ॑రేమ || అ॒ర్కః ప॒విత్ర॑గ్ం ర॒జసో॑ వి॒మానః॑ | పు॒నాతి॑ దే॒వానాం॑ భు॒వనా॑ని
 వి॒శ్వా ద్యా॑వా॒పుథి॑వీ ప॒యసా॑ స॒విదా॑సే | ఘృ॒తం దు॒హతే॑ అ॒మృతం॑ ప్ర॒పీసే॑ || ప॒విత్ర॑మ॒ర్కో
 ర॒జసో॑ వి॒మానః॑ | పు॒నాతి॑ దే॒వానాం॑ భు॒వనా॑ని వి॒శ్వా సు॒వర్జ్యో॑తి॒ర్యశో॑ మ॒హత్ | అ॒శీమ॑హి
 గా॒ధము॑త ప్ర॒తిష్ఠా॑మ్ || [004]

చా॒తయ॑త శ్రీ॒ణీతా॑గ్ం స॒త్యమా॑హు॒రశీ॑మహి గణే॑ కు॒రు వి॒ద్ర॒వణే॑ పి॒తృయా॑ణా అ॒ర్కో ర॒జసో॑ వి॒మానా॑స్త్రిణే॑ చ || 9 ||

ఉ॒దస్మాం॑ఘ్ని॒ధ్వవి॑తా మి॒త్రో అ॒ర్యమా॑ | స॒ర్వాన॑మి॒త్రాన॑వధీ॒ద్యుగే॑న | బృ॒హన్తం
 మా॒మక॑ర॒ద్వీర॑వ॒న్తమ్ | ర॒థన్త॑రే శ్ర॒యస్వ॑ స్వా॒హా పు॑థి॒వ్యామ్ || వా॒మదే॑ప్యే శ్ర॒యస్వ॑
 స్వా॒హాఽన్త॑రిక్షీ || బృ॒హతి॑ శ్ర॒యస్వ॑ స్వా॒హా ది॒వి | బృ॒హతా॑ త్వో॒పస్త॑భ్నోమి || ఆ త్వా దదే
 య॒శసే॑ వీ॒ర్యాయ॑ చ | అ॒స్మాస్వ॑ఘ్ని॒యా యూ॑యం ద॒ధాథే॑న్త్రి॒యం ప॑యః || యస్తే॑ ద్ర॒ఘోసి॑
 యస్త॑ ఉ॒దర్ష॑షః | [005] దై॒వ్యః కే॑తు॒ర్విశ్వం॑ భు॒వన॑మావి॒వేశ | స నః॑ పా॒హ్యరి॑ష్టై॒స్త్వ స్వా॑హా ||
 అను॑ మా స॒ర్వో య॑జ్ఞో॒యమే॑తు | విశ్వే॑ దే॒వా మ॑రు॒తః సా॑మార్కః | ఆప్రి॑యశ్శ॒న్దాగ్ం॑సి
 ని॒విదో॑ య॒జూగ్ం॑షి | అ॒స్యై పు॑థి॒వ్యై య॑ద్య॒జ్ఞియ॑మ్ || ప్ర॒జాప॑తే॒ర్వర్త॑ని॒మను॑వర్త॒స్వ | అను॑
 వీ॒రైర॑ను రా॒ధ్యామ॑ గో॒భిః | అ॒న్వశ్చై॒వర॑ను స॒ర్వైరు॑ పు॒ష్టైః | అను॑ ప్ర॒జయా॑ఽన్వి॒న్త్రియే॑ణ | [006]
 దే॒వా నో॑ య॒జ్ఞమృ॑జు॒ధా న॑యన్తు || ప్ర॒తి క్ష॒త్రే ప్ర॒తి తి॑ష్ఠామి రా॒ష్ట్రే | ప్ర॒త్యశ్వే॑షు
 ప్ర॒తితి॑ష్ఠామి గో॒షు | ప్ర॒తి ప్ర॒జాయాం॑ ప్ర॒తి తి॑ష్ఠామి భ॒వ్యే || విశ్వ॑మ॒న్యాఽభి॑ వా॒వృధే॑

తదన్యస్యామధిశ్రితమ్ | దివే చ విశ్వకర్మణీ | పుథివ్యై చాకరం నమః || అస్మాన్ద్యోః
 పుథివీమ్ | అస్మాన్పుషభో యువా గాః | [002] స్కన్నేమా విశ్వా భువనా | స్కన్నో యజ్ఞః
 ప్రజనయతు || అస్మానజని ప్రాజని | ఆ స్కన్నాజ్జాయతే వృషో | స్కన్నాత్ప్రజనిషీమహి || యే
 దేవా యేషామిదం భాగధేయం బభూవ | యేషాం ప్రయాజా ఉతానూయాజాః |
 ఇన్ద్రజ్యేష్ఠేభ్యో వరుణరాజభ్యః | అగ్నిహోతృభ్యో దేవేభ్యః స్వాహా || ఉత త్యా నో దివా మతిః |
 [000] అదితిరూత్యాఽఽగమత్ | సా శన్తాచీ మయస్కరత్ | అప స్రీధః || ఉత త్యా దైవ్యా
 భిషజా | శం నస్కరతో అశ్వినా | యూయాతామస్మద్రపః | అప స్రీధః || శమగ్నిరగ్నిభిస్కరత్ |
 శం నస్తపతు సూర్యః | శం వాతో వాత్వరపాః | [00౯] అప స్రీధః || తదిత్పదం న విచికేత
 విద్వాన్ | యన్మృతః పునరప్యేతి జీవాన్ | త్రివృద్భ్యద్భువనస్య రథవృత్ | జీవో గర్భో న
 మృతః స జీవాత్ || ప్రత్యస్మై పిపీషతీ | విశ్వాని విదుషే భర | అరంగమాయ జగ్మపే
 అపశ్చాద్దధ్వసే నరే || ఇన్దురిన్దుమవాగాత్ | ఇన్దోరిన్దోఽపాత్ | తస్య త ఇన్దవిన్ద్రపీతస్య
 మధుమతః | ఉపహూతస్యోపహూతో భక్షయామి || [000]

ఉదర్ష ఇన్ద్రయేణ గా మతిరరపా అగాత్రీణి చ || 10 ||

బ్రహ్మ ప్రతిష్ఠా మనసో బ్రహ్మ వాచః | బ్రహ్మ యజ్ఞానాగ్ం హవిషామాజ్యస్య | అతిరిక్తం
 కర్మణో యచ్ఛ హీనమ్ | యజ్ఞః పర్వాణి ప్రతిరన్నేతి కల్పయన్ | స్వాహాకృతాఽఽహుతిరేతు
 దేవాన్ || ఆశ్రావితమత్యాశ్రావితమ్ | వషట్కృతమత్యనూక్తం చ యజ్ఞే | అతిరిక్తం కర్మణో
 యచ్ఛ హీనమ్ | యజ్ఞః పర్వాణి ప్రతిరన్నేతి కల్పయన్ | స్వాహాకృతాఽఽహుతిరేతు
 దేవాన్ || [000] యద్వో దేవా అతిపాదయాని | వాచా చిత్ప్రయతం దేవ హేడనమ్ | అరాయా
 అస్మాగ్ం అభిదుచ్ఛనాయతే | అన్యత్రాస్మన్మరుతస్తన్నిధేతన || తతం మ ఆపస్తదు తాయతే
 పునః | స్వాదిష్ఠా ధీతిరుచథాయ శస్యతే | అయగ్ం సముద్ర ఉత విశ్వభేషజః |
 స్వాహాకృతస్య సముత్పృతర్భువః | ఉద్వయం తమసస్పరి | ఉదు త్యం చిత్తమ్ | [00౨]

ఇమం మే వరుణ తత్త్వా యామి త్వం నో అగ్నే స త్వం నో అగ్నే త్వమగ్నే అయాసి
 ప్రజాపతీ॥ ఇమం జీవేభ్యః పరిధిం దధామి మైషాం ను గాదపరో అర్థమేతమ్ శతం
 జీవన్తు శరదః పురూచీః తిరో మృత్యుం దధతాం పర్వతేన॥ ఇష్టేభ్యః స్వాహా
 వషడనిష్టేభ్యః స్వాహా భేషజం దురిష్ట్యై స్వాహా నిష్కృత్యై స్వాహా దౌరార్థ్యై స్వాహా
 దైవీభ్యస్తనూభ్యః స్వాహా [౧౦౩] ఋద్ధ్యై స్వాహా సమృద్ధ్యై స్వాహా॥ యత ఇన్త్ర
 భయామహే తతో నో అభయం కృధి మఘవఞ్చగ్ధి తవ తన్న ఊతయే వి ద్విషో వి
 మృధో జహి॥ స్వస్తిదా విశస్పతిః వృత్రహా విమృధో వశీ వృషేన్త్రః పుర ఏతు నః స్వస్తిదా
 అభయంకరః॥ ఆభిర్భిర్భిర్యదతో న ఊనమ్ [౧౦౪] ఆప్యాయయ హరివో వర్ధమానః॥ యదా
 స్తోత్రభ్యో మహి గోత్రా రుజాసి భూయిష్ఠభాజో అధ తే స్యామ॥ అనాజ్ఞాతం
 యదాజ్ఞాతమ్ యజ్ఞస్య క్రియతే మిథు అగ్నే తదస్య కల్పయా త్వగ్ం హి వేత్థ
 యథాతథమ్॥ పురుషసంమితో యజ్ఞః యజ్ఞః పురుషసంమితః అగ్నే తదస్య కల్పయా
 త్వగ్ం హి వేత్థ యథాతథమ్॥ యత్పాకత్రా మనసా దీనదక్షా న యజ్ఞస్య మన్వతే
 మర్తాసః అగ్నిష్టద్ధోతా క్రతువిద్విజానన్మ యజిష్ఠో దేవాగ్ం ఋతుశో యజాతి॥ [౧౦౫]
 దేవాగ్శీత్రం తనూభ్యః స్వాహోనం పురుషసంమితోఽగ్నే తదస్య కల్పయ పశ్య చ॥ 11॥

యద్దేవా దేవహేడనమ్ దేవాసశ్చకృమా వయమ్ ఆదిత్యాస్తస్మాన్నా ముఞ్చతా
 ఋతస్యర్తేన మాముత॥ దేవా జీవనకామ్యా యత్ వాచాన్వతమూదిమ అగ్నిర్మా
 తస్మాదేనసః గార్హపత్యః ప్రముఞ్చతు దురితా యాని చకృమ కరోతు
 మామసేనసమ్॥ [౧౦౬] ఋతేన ద్యావాపుథివీ ఋతేన త్వగ్ం సరస్వతి ఋతాన్మా
 ముఞ్చతాగ్ంహసః యదన్యకృతమారిమ॥ సజాతశగ్ంసాదుత వా జామిశగ్ంసాత్
 జ్యాయసః శగ్ంసాదుత వా కనీయసః అనాజ్ఞాతం దేవకృతం యదేనః
 తస్మాత్త్వమస్మాఞ్జాతవేదో ముముగ్ధి॥ యద్వాచా యన్మనసా

బా॒హు॒భ్యా॒మూ॒రు॒భ్యా॒మష్టి॒వద్భ్యా॒మ్ [౧౧౭] శి॒క్షై॒ర్యద॑నృ॒తం చ॑కృ॒మా వ॑యమ్ | అ॒గ్ని॒ర్మా
 త॒స్మాదే॑న॒సః॥ య॒ద్ధస్తా॑భ్యాం చ॒కర॑ కి॒ల్బిషా॑ణి | అ॒క్షాణాం॑ వ॒గ్నుము॑ప॒జిఘ్న॑మా॒నః |
 దూ॒రేప॑శ్యా చ॒ రాష్ట్ర॑భృ॒చ్చ | తా॒న్యస్స॑ర॒సావ॑నుద॒త్తామృ॑ణాని॥ అదీ॒వ్యన్పృ॑ణం యద॒హం
 చ॒కార॑ | యద్వా॒దాస్య॑న్థం॒జగారా॑ జ॒సేభ్యః॑ | అ॒గ్నిర్మా త॒స్మాదే॑న॒సః॥ యన్మ॑యి మాతా గర్భే
 స॒తి [౧౧౮] ఏ॒నశ్చ॑కార॒ యత్పి॑తా | అ॒గ్నిర్మా త॒స్మాదే॑న॒సః॥ యదా॑ పిపేష మాత॒రం పి॒తరమ్॑ |
 పు॒త్రః ప్ర॑ముదితో ధ॒యన్స్ | అహి॑గ్ం॒సితౌ॑ పి॒తరౌ॑ మయా తత్ | తదగ్నే॑ అన్ప॒ణో భ॑వామి॥
 యద॒న్తరి॑క్షం పృ॒థివీ॒ముత॑ ద్యామ్ | యన్మాత॒రం పి॒తరం॑ వా జిహి॑గ్ం॒సిమ॑ | అ॒గ్నిర్మా
 త॒స్మాదే॑న॒సః॥ యదా॑శసా నిశసా యత్ప॒రాశసా॑ | [౧౧౯] యదే॑నశ్చకృ॒మా నూత॑నం
 యత్ప॒రాణమ్॑ | అ॒గ్నిర్మా త॒స్మాదే॑న॒సః॥ అతి॑క్ర॒మామి॑ దురి॒తం యదే॑నః | జహా॑మి రి॒ప్రం
 ప॒రమే॑ స॒ధస్థి॑ | యత్ర॒ యన్తి॑ సుకృతో నాపి దుష్కృతః | తమారో॑హామి సుకృతాం ను
 లోకమ్॑ | త్రితే దే॒వా అ॒మృజ॑తైతదే॒నః | త్రిత॑ ఏ॒తన్మను॑ష్యేషు మామృజే | తతో మా యది
 కి॒ంచిదా॑నశే | అ॒గ్నిర్మా త॒స్మాదే॑న॒సః [౧౨౦] గార్హ॑పత్యః ప్ర॒ముఞ్చ॑తు | దురి॒తా యాని॑
 చ॒కృమా॑ కరోతు మామసేన॒సమ్॑ | దివి॒ జాతా॑ అ॒ప్సు జాతాః॑ | యా జాతా॑ ఓషధీ॒భ్యః | అథో
 యా అ॒గ్నిజా॑ ఆపః | తా నః శు॒న్ధన్తు॑ శు॒న్ధనీః॑ | యదాపో॑ నక్తం దురి॒తం చ॑రామ | యద్వా
 ది॒వా నూత॑నం యత్ప॒రాణమ్॑ | హి॒రణ్య॑వ॒ర్ణస్త॒త ఉత్ప॑నీత నః | ఇ॒మం మే॑ వరుణ
 తత్త్వా॒ యామి॑ త్వం నో అగ్నే॒ స త్వం నో॑ అగ్నే | త్వమగ్నే॒ అయా॑ఽసి॥ [౧౨౧]

అనే॑న॒సమ॑ష్టివద్భ్యాగ్ం స॒తి ప॑రాశసా॒నశే॑గ్నిర్మా త॒స్మాదే॑న॒సః పు॒నీత॑ నస్త్రీణి చ॥ 12॥

యద్దే॒వా గార్హ॑పత్యో యద్ధస్తా॑భ్యాం యన్మ॑యి మాతా యదాపిపేష యద॒న్తరి॑క్షం యదాశసా॑తిక్ర॒మామి॑ త్రితే దే॒వా దివి॑
 జాతా॑ అ॒ప్సు జాతా॑ యదాప ఇ॒మం మే॑ వరుణ తత్త్వ॒ యామి॑ త్వం నో అగ్నే॒ స త్వం నో॑ అగ్నే | త్వమగ్నే॒ అయా॑ఽసి॥

యత్తే॒ గ్రావ్ణా॑ చిచ్చిదుః సోమ రాజన్స్ | ప్రియా॑ణ్యజ్గని స్వధితా ప॒రూగ్ంషి॑
 తథ్సంధ॑ధ్వాజ్యేనోత వర్ధయస్వ | అనాగ॑సో అధమిధ్సంక్షయేమ॥ యత్తే॒ గ్రావా॑

బా॒హు॒చ్యుతో॑ అ॒చుచ్య॑వః॒ నరో॑ య॒త్తే దు॒దుహు॑ర్దక్షిణేన॒ తత్త॑ ఆ॒ప్యాయ॑తాం తత్తే॑
 ని॒ష్ఠ్వా॒యతాం॑ దే॒వ సో॑మ॥ య॒త్తే త్వ॑చం బి॒భిదు॑ర్యచ్చ॒ యోని॑మ్॒ యదా॑స్థానాత్ప్రచ్యుతో
 వే॒నసి॑ త్మనా॒[౧౨౨] త్వయా॑ తథోమ గు॒ప్తమ॑స్తు నః॒ సా నః॑ సంధాఽసత్పరమే వ్యోమన్॑॥
 అహో॑చ్ఛరీరం ప॒యసా॑ స॒మేత్య॑ అన్యోన్యో భవతి వర్ణో అస్య॑ తస్మిన్వయముపహూతాస్తవ
 స్మః॒ ఆ నో॑ భజ సదసి విశ్వరూపే॑॥ నృచక్షాః సోమ ఉత శుశ్రుగస్తు॑ మా నో విహాసీద్గిర
 ఆవృణానః॑ అనాగాస్తనువో వావృధానః॑ ఆ నో రూపం వహతు జాయమానః॑॥ [౧౨౩]
 ఉపక్షరన్తి జుహ్వో ఘృతేనా ప్రియాణ్యజ్గాని తవ వర్ధయన్తీః తస్మై తే సోమ నమ
 ఇద్వషట్పా ఉప మా రాజన్ముక్తతే హ్వయస్వ॑॥ సం ప్రాణాపానాభ్యాగ్ం సము చక్షుషా
 త్వమ్॑ సగ్ం శ్రోత్రేణ గచ్ఛస్వ సోమ రాజన్॒॑ యత్త॑ ఆస్థితగ్ం శము తత్తే అస్తు॑
 జానీతాన్నః॑ సంగమనే పథీనామ్॒॑ ఏతం॑ జానీతాత్పరమే వ్యోమన్॒॑ వృకాః॑ సధస్థా విద
 రూపమస్య॑[౧౨౪] యదా గచ్ఛాత్ప్రథిభిర్దేవయానైః॒ ఇష్టాపూర్తే॑ కృణుతాదావిరస్మై॒॑ అరిష్టో
 రాజన్మగదః॑ పరేహి॒ నమస్తీ॑ అస్తు చక్షసే రఘూయతే॑ నాకమారోహ సహ యజమానేన॑
 సూర్యం గచ్ఛతాత్పరమే వ్యోమన్॒॑ అభూద్దేవః॑ సవితా వన్ద్యోన్మ నః॑ ఇదానీమహ్నా
 ఉపవాచ్యో నృభిః॑ వి యో రత్నా భజతి మానవేభ్యః॑ శ్రేష్ఠం నో అత్ర ద్రవిణం యథా
 దధత్॒॑ ఉప నో॑ మిత్రావరుణావిహావతమ్॑ అన్వాదీధ్యాథామిహ నః సఖాయా ఆదిత్యానాం
 ప్రసీతిర్ హేతిః॑ ఉగ్రా శతాపాష్టా ఘు విషా పరిణో వృణక్తు॒॑ ఆప్యాయ॑స్వ సం తే॒॑[౧౨౫]
 త్మనా జాయమాన్స్య దధత్వశ్చ చ॒॑॥13॒॑

యద్దిదీక్షీ మనసా యచ్చ వాచా యద్వా ప్రాణైశ్చక్షుషా యచ్చ శ్రోత్రేణ యద్రేతసా
 మిథునేనాప్యాత్మనా అద్భ్యో లోకా దధిరే తేజ ఇన్ద్రియమ్ శుక్రా దీక్షాయై తపసో
 విమోచనీః ఆపో విమోక్త్రీర్మయి తేజ ఇన్ద్రియమ్॒॑ యద్బుచా సామ్నా యజుషా పశూనాం
 చర్మన్ హవిషా దిదీక్షీ యచ్ఛన్దోభిరోషధిభిర్వనస్పతా అద్భ్యో లోకా దధిరే తేజ

ఇన్ద్రియమ్||[౧౨౬] శుక్రా దీక్షాయై తపసో విమోచనీః| ఆపో విమోక్తిర్మయి తేజ ఇన్ద్రియమ్||
 యేన బ్రహ్మ యేన క్షత్రమ్| యేనేన్త్రాగ్ని ప్రజాపతిః సోమో వరుణో యేన రాజా| విశ్వే
 దేవా ఋషయా యేన ప్రాణాః| అద్భ్యో లోకా దధిరే తేజ ఇన్ద్రియమ్| శుక్రా దీక్షాయై
 తపసో విమోచనీః| ఆపో విమోక్తిర్మయి తేజ ఇన్ద్రియమ్|| అపాం పుష్పమస్యోషధీనాగ్ం
 రసః| సోమస్య ప్రియం ధామ| [౧౨౭] అగ్నేః ప్రియతమగ్ం హవిః స్వాహా| అపాం
 పుష్పమస్యోషధీనాగ్ం రసః| సోమస్య ప్రియం ధామ| ఇన్ద్రియం ప్రియతమగ్ం హవిః స్వాహా|
 అపాం పుష్పమస్యోషధీనాగ్ం రసః| సోమస్య ప్రియం ధామ| విశ్వేషాం దేవానాం
 ప్రియతమగ్ం హవిః స్వాహా|| వయగ్ం సోమ వ్రతే తవ| మనస్తనూషు పిప్రతః| ప్రజావన్తో
 అశీమహి||[౧౨౮] దేవేభ్యః పితృభ్యః స్వాహా| సోమ్యేభ్యః పితృభ్యః స్వాహా| కవ్యేభ్యః పితృభ్యః
 స్వాహా|| దేవాస ఇహ మాదయధ్వమ్| సోమ్యాస ఇహ మాదయధ్వమ్| కవ్యాస ఇహ
 మాదయధ్వమ్|| అనన్తరితాః పితరః సోమ్యాః సోమపీథాత్|| అపైతు మృత్యురమృతం న
 ఆగన్న్| వైవస్వతో నో అభయం కృణోతు| పర్ణం వనస్పతేరివ|[౧౨౯] అభి నః శీయతాగ్ం
 రయిః| సచతాం నః శచీపతిః|| పరం మృత్యో అనుపరేహి పన్థామ్| యస్తీ స్వ ఇతరో
 దేవయానాత్| చక్షుష్మతే శృణ్వతే తే బ్రవీమి| మా నః ప్రజాగ్ం రీరిషో మోత వీరాన్||
 ఇదమూ ను శ్రేయోఽవసానమాగన్మ| యద్గోజిద్ధనజిదశ్వజిద్యత్| పర్ణం వనస్పతేరివ| అభి
 నః శీయతాగ్ం రయిః| సచతాం నః శచీపతిః||[౧౩౦]

వనస్పతావద్భ్యో లోకా దధిరే తేజ ఇన్ద్రియం ధామాశీమహీవాభి నః శీయతాగ్ం రయిరేకం చ||14||
 సర్వాన్ యద్విషణ్ణేన వి వై యాః పురస్తాద్దేవా దేవేషు పరి స్పృణోత సక్షీదం యదస్య పారేఽనాగస ఉదస్తాంఘ్నీదృహ్య
 ప్రతిష్ఠా యద్దేవా యత్తే గ్రావ్ణా యద్దిదీక్షే చతుర్థశ||14||
 సర్వాన్ భూతిమేవ యామేవాప్సోహుతిం వ్రతానాం పర్ణవల్కః సోమ్యానామస్మిన్ యజ్ఞేఽగ్నే యో నో జ్యోగ్భీవాః పరోరజాః
 ప్రతేమహి బ్రహ్మ ప్రతిష్ఠా గార్హపత్యస్త్రిగ్ంశదుత్తరశతమ్||130||
 సర్వాన్ వై-శచీపతిః||

॥హరిః ఓమ్॥

॥శ్రీ కృష్ణార్పణమస్తు॥